

S T E N O G R A M A

ședinței Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R. din ziua de
20 mai 1970

La ședință au participat tovarășii Nicolae Ceaușescu, Ion Gheorghe Maurer, Emil Bodnaraș, Paul Niculescu-Mizil, Gheorghe Pană, Gheorghe Rădulescu, Ilie Verdeț, Maxim Berghianu, Manea Mănescu, Dumitru Popa, Dumitru Popescu, Leonte Răutu, Miron Constantinescu, Mihai Dalea, Mihai Gere, Ion Stănescu.

Au fost invitați tovarășii Voicu Stefan, Vlad Vasile, Ghizela Vass, Mitea Constantin.

Tov. Nicolae Ceaușescu:

În legătură cu întâlnirea pe care am avut-o cu conducerea P.C.U.S. la Moscova cel mai bun lucru este să se pună stenograma la punct și să o dăm tovarășilor să o citească.

Tov. Ion Florescu:

Se lucrează la stenogramă.

Tov. Nicolae Ceaușescu:

În legătură cu primirea noastră, în general a fost corectă. La sosire ne-am așezat și-am băut un ceai în aerogară. Ieri am început discuțiile la ora 9,00, ora României, 10,00 ora Moscovei.

Întâi ne-au dat nouă cuvântul și le-am expus în vreo oră și ceva problemele în spiritul în care am discutat la Comitetul Executiv, câteva probleme generale, sigur, ridicând însă problemele economice, îndeosebi legate de ultima ședință a CAER, problema relațiilor bilaterale, că ceea ce s-a convenit este inferior a ceea ce este cu alte țări.

Pe urmă câteva probleme generale despre necesitatea de a dezvolta relațiile dintre partidele noastre.

Tov. Emil Bodnaraș:

Si cu schimburile de delegații, componența lor.

Tov. Nicolae Ceaușescu:

Cu aceasta am terminat și a luat cuvântul Brejnev, care a început cu istoria relațiilor dintre P.C.U.S. și P.C.R., că au existat anumite elemente pozitive, a citat schimburile de delegații din ultimul an - 7 delegații de la noi, de la ei, participarea la reuniunile ideologice, schimburile de documentație tehnică - ei ne-au dat 3000 și noi am dat 1200, schimburile culturale ce-am dat noi și ce-au dat ei, că există probleme comune, că ei și noi apreciem rolul conducător al partidului. Pe urmă a spus că totuși există și o serie de deosebiri, de divergențe și că acestea sînt îndeosebi de ordin politic. Si au început să spună că aceasta provine din faptul că poziția românilor este contrapusă comunității țărilor socialiste. Că, sigur, este dreptul fiecărui partid de a-și elabora politica generală, linia politicii externe, însă în problemele cardinale consideră că trebuie să ne punem de acord. Că sînt probleme în care România a luat poziție comună, dar că sînt și alte probleme în care România n-a acționat în comun și chiar a acționat în mod demonstrativ.

Tov. Stefan Voicu:

De două - trei ori a subliniat "în mod demonstrativ".

Tov. Nicolae Ceaușescu:

Si a început cu R.F. a Germaniei. Că la Consfătuirea din 1966 este adevărat că s-a discutat, că în fond stabilirea acestor relații a venit în întîmpinarea guvernului R.F.G., sigur, poate ați avut scapuri economice. Că se subliniază mai mult politica lui Brandt și nu a R.D.G. și că este necesar ca în viitor să ne consultăm în spiritul celor ce s-a convenit în decembrie 1966.

Pe urmă s-a referit la problema Orientului Apropiat. A început iar cu cauzele conflictului cu Izraelul. faptul că noi n-am calificat ca agresor Izraelul, că în fond aceasta înseamnă o încurajare a agresorului. Că n-am participat la întîlnirea de la Praga. Că ei au informații că de la noi pleacă mulți evrei în Izrael, inclusiv tineri care se pot înrola în armată. Că România a primit credite de la Izrael ș.a.m.d. Inclusiv ridi-

careea relațiilor cu Izraelul arată că România în această problemă se îndepărtează de la poziția de clasă.

Apoi a venit la vizita lui Nixon, că aceasta a sunat ca o provocare la adresa omenirii progresiste. Că tocmai atunci când se duce război în Vietnam, când americanii fac și dreg în Vietnam, noi i-am primit și încă în ajunul Congresului partidului, că am amînat chiar și Congresul pentru această vizită. În situația aceasta cum mai putea veni el în România - că eu i-am reproșat printre altele că n-a venit.

Că el știe că România a ajutat Vietnamul dar că acum nu știe dacă mai acordăm vreun ajutor Vietnamului. Că aceasta poate presupune că România "cochetează" cu imperialismul.

Tov. P. Niculescu-Mizil:

Are caracterul unei cochetați cu conducătorii imperialismului.

Tov. Nicolae Ceaușescu:

În continuare a spus că nu știe ce primește România de la americani în schimb, ce avantaje economice, dar ei trebuie să spună că aceasta a constituit o ruptură pentru prestigiul României, că de aceea și delegații străini la Congres au luat o serie de poziții și că aceste acțiuni demonstrează o izolare de celelalte țări socialiste.

Pe urmă a trecut la problemele securității europene, sigur, după ce a reamintit că toți sîntem pentru securitate, că încă în 1966 s-a hotărît, dar România a venit cu inițiativa în legătură cu pregătirea acestei consfătuiri. Cu aceasta de asemenea s-au încălcat înțelegerile că și faptul că aceste propuneri n-au dus la nimic lovesc în prestigiul României (era foarte preocupat de prestigiul României).

Apoi a arătat că noi am obiectat împotriva întîlnirii miniștrilor de externe în problema securității europene și a insistat mult în legătură cu securitatea europeană, cu blocurile militare, inclusiv politica desînțării pactelor, deci și a Tratatului de la Varșovia.

Că NATO discută și că și noi avem dreptul să discutăm toate problemele, să ne adunăm. Că totuși ar fi bine să se întîlnească miniștrii afacerilor externe după ce se întîlnesc cei din NATO în luna mai, să discutăm.

Pe urmă a trecut la pozițiile deosebite în problemele mișcării comuniste și muncitorești. Că în aceste probleme România nu urmărește problemele comune, ci unele probleme și interese sociale. Și a început cu unele probleme că noi la început am spus că nu participăm la Consfătuire și pe urmă am participat. Apoi îndeosebi de participarea chinezilor. Că materialele Consfătuirii nu sînt prezentate pe larg și popularizate în România și ar trebui să se facă acest lucru deoarece sînt materiale comune nu sînt ale unui singur partid și au o importanță largă de tot.

Că editarea ziarului "Probleme ale păcii și socialismului" se face în mod tendențios, scoțîndu-se unele materiale sau pasaje din materiale. Or, aceasta este o revistă comună.

Că România n-a vrut să participe la consfătuirea pentru pregătirea Congresului mondial antiimperialist.

De fapt acestea au constituit mai mult o introducere pentru că pe urmă a trecut la problema cu China, poziția noastră față de aceștia, că Mao nu știe ce face și noi adoptăm o poziție de neutralitate.

Tov. Emil Bodnaraș:

Că poziția partidului nostru nu corespunde amenințării maoismului.

Tov. Nicolae Ceaușescu:

Că am publicat în ziarele românești niște fotografii care prezentau conflictele de la granița sovieto-chineză în mod unilateral, din surse chineze și pe ale lor le-am oprit.

Că față de Tratatul de la Varșovia avem o politică de duplicitate - sinteți de acord cu toate documentele dar în practică nu faceți așa.

Apoi a ridicat problema că noi nu dorim să participăm la manevre. Că ridicăm în general problema renunțării la manevre și cum putem noi să facem acest lucru pentru că uite ce-au pățit arabii care n-au făcut manevre; că imperialiștii au făcut manevre.

Că România se pronunță pentru lichidarea cît mai grabnică a blocurilor militare, dar Tratatul de la Varșovia a fost creat tocmai ca răspuns al creării blocurilor militare imperialiste, iar noi nu facem nici o deosebire între zăncănitul armelor

A spus apoi că am refuzat propunerile pentru formarea unei comisii a miniştrilor afacerilor externe. Aci sau în altă parte, a ridicat şi problema că în definitiv în Tratatul de la Varşovia se prevede obligaţia ca în problemele acestea de legături diplomatice să ne consultăm şi că noi am încălcat acest tratat. Or, toate acestea duc la întărirea alianţei sau la slăbirea ei ? Poate România nu doreşte să participe la Tratatul de la Varşovia şi atunci cel mai bine ar fi să o spună deschis. (şi spunem aşa : ni s-a sugerat că ar fi bine să ieşim din pactul de la Varşovia).

S-a referit ceva şi la relaţiile României cu ţările socialiste. Si deşi în prima parte a dat nişte cifre, că 90 la sută din cocs îl luăm de la ei, că 40 la sută din bumbac îl luăm de la ei, dincoace a trecut să spună că s-au diminuat foarte mult relaţiile, că nu se dezvoltă, că hotărârile CAER nu sînt respectate, că organizaţiile internaţionale şi întreprinderile comune nu sînt acceptate şi nu dorim să participăm la ele, de exemplu, faptul că nu am dorit să participăm la organizaţia pentru tehnica de calcul - INTERCHIM. Că asistăm la o orientare a relaţiilor economice ale României spre occident. Că formăm comisii şi societăţi mixte cu ţările capitaliste, de exemplu cu cupru, în ţări ca Italia, Franţa, Anglia şi în acelaşi timp nu dorim să participăm la organizaţiile propuse, şi a venit cu un citat ce a spus un corespondent străin după ce l-am primit eu pe Schiller. S-a referit că România a convenit să accepte investiţii. Că această politică economică nu corespunde intereselor naţionale ale României pentru că aceasta va crea greutăţi şi deja sînt credite, există o debalanţă, că el ne poate arăta că şi alte ţări socialiste au trecut prin asemenea greutăţi. Că poate partea română doreşte să se reorienteze spre occident.

Tov. P. Niculescu-Mizil:

Numai că trebuie ca România să spună.

Tov. Nicolae Ceauşescu:

Cînd i-am răspuns la acest lucru a spus că el n-a zis aşa ceva, că nu se poate înţelege aşa ceva.

În continuare a spus că-i face plăcere deosebită să audă despre relaţiile bune dintre partidele şi popoarele noastre dar

diferiți oameni de știință, istorici, sub diferite forme - și a dat câteva nume, printre care l-a dat și pe Oprea - încercă, din păcate, să rediscute relațiile dintre România și Rusia, să subaprecieze rolul Rusiei în Balcani. De asemenea, se încercă să se nege participarea României la războiul antisovietic. De asemenea în ce privește unele evenimente premergătoare celui de-al doilea război mondial - și aci a tot scâldat-o el cu politica din 1939.

Că se subestimează rolul armatei sovietice în război și în eliberare, și, desigur, nu avea vreo legătură una cu alta, că i-a plăcut mult în ce privește reconsiderarea unor evenimente și unor activități istorice.

Tov. P. Niculescu-Mizil:

Impărtășește preocupările tovarășului Ceaușescu în legătură cu unele probleme care au fost reconsiderate.

Tov. Nicolae Ceaușescu:

Si a venit la Plenară, că este bine să se preia din trecut tot ceea ce este pozitiv.

Că trebuie să se țină seama de caracterul de clasă al regimurilor trecute.

Apoi a arătat că s-au închis o serie de instituții culturale ale Uniunii Sovietice, de exemplu Muzeul, Institutul Româno-Rus de la Academie, Institutul Maxim Gorki și librăria, s-a redus activitatea ARLUS-ului, în schimb se deschid biblioteci cu țările capitaliste, și a dat exemplu cu Statele Unite. A revenit la Manenheim apoi, că nu se poate spune că e o problemă de protocol.

Că s-a ajuns să se facă inscripții pe pereții ambasadei sovietice, că au fost niște inscripții dușmănoase la adresa Uniunii Sovietice.

Cam acestea au fost problemele, a terminat chiar cu inscripțiile acestea.

Pe urmă, a trecut la poziția conducerii României în problema Cehoslovaciei. Că înfond, prin poziția sa România a adus prejudicii ș.a.m.d. Că nu înțeleg de unde a găsit Ciu En-lai că există vreo amenințare la adresa României, când ei care sînt vecinii României nu cunosc acest lucru. Sigur, a trecut multă vreme de atunci și se poate trage concluzia că

am procedat just că am ajutat Cehoslovacia, că pentru această poporul ceh ne mulțumește.

Tov. Emil Bodnaraș:

Dar tovarășii români, a trecut atîta timp și continuă să critice acțiunea țărilor socialiste, inclusiv la congresele altor partide.

Tov. Nicolae Ceaușescu:

Si, desigur, toate aceste probleme complică relațiile dintre țările noastre.

Sigur, cauzele acestor divergențe trebuie căutate în trecut.

Tov. Emil Bodnaraș:

A făcut un capitol care sînt cauzele.

Tov. Nicolae Ceaușescu:

Că înainte au fost relații bune, chiar dintre cele mai bune, dar că totuși au apărut unele probleme pe timpul lui Hrușciov care vorbea mai liber, nu se controla, dar toate acestea trebuiau lichidate mai de mult.

Poate că partea română vrea să obțină ceva avantaje economice ridicînd toate aceste probleme. Ar fi bine să spună. Adică, dacă vreți nu luați numai de la americani că vă dăm și noi. Că desigur aceasta nu poate duce la relații de colaborare și în occident se speră într-o evoluție a României spre occident, că se crează un lanț pe care noi nu vrem să-l simplificăm. Românii vor aprecia răbdarea Uniunii Sovietice în această problemă, că din partea noastră există dorința de a dezvolta relațiile și vom respecta egalitatea în drepturi, avantajul reciproc, suveranitatea cît și interesele naționale ale României. Dar, desigur, noi considerăm că interesele naționale ale României nu vin în contradicție cu relațiile cu Uniunea Sovietică și celelalte țări socialiste. Considerăm că întîlnirea noastră de astăzi poate constitui un punct de cotitură pentru dezvoltarea viitoare a relațiilor. Că este necesar să facem un comerț avantajos și trebuie să se înțeleagă că în ultimul timp România nu ne mai dă cupru, o serie de materiale și de la noi dorește lucruri de valută. Că România are nevoie de valută dar și noi avem nevoie și trebuie să avem în vedere în viitor dezvoltarea acestor relații.

Că este bine - de altfel aceasta a mai spus-o și la început - ca în cel mai scurt timp să se întâlnească Maurer cu Kosiğhin pentru a discuta problemele economice, chiar în zilele următoare.

Cu aceasta oarecum a încheiat.

Pe urmă am făcut o pauză de un sfert de oră, după care am luat eu cuvîntul din nou.

La un moment dat a fost propunerea lui Bodnăraș să facem o pauză mai lungă, să mergem la ambasadă. Dar problemele sînt așa de vechi, despre unele cunoaștem așa de bine că ne-am plictisit de-acum de ele.

După pauză am luat la rînd pe ceea ce a spus Brejnev. Am început și noi tot cu istoria.

De la început am spus că trebuie să arăt că în cuvîntul lui, Brejnev a făcut o serie de calificări, de insinuări la adresa Partidului Comunist Român cu care noi nu sîntem de acord și pe care le respingem și considerăm că asemenea lucruri nu pot fi admise, pentru că noi înțelegem să discutăm lucrurile deschis, să spunem sincer ce gîndim. Că dacă vom începe cu diferite calificative, cu acuzații numai prietenie nu va fi.

Pe urmă m-am referit la toate problemele acestea de istorie, de faptul cum ne ocupăm noi și că și noi, și ei aprecie rolul partidului și statului. Dar o să citiți stenograma.

Tov. Emil Bodnăraș:

În ce privește referirea aceasta la izolarea României, i-am arătat cît este de izolată România.

Tov. Nicolae Ceaușescu:

Și la toate problemele acestea că România are poziții care se contrapun comunității țărilor socialiste, că a luat poziții deosebite am răspuns că trebuie să spun că aceste lucruri nu pot fi acceptate pentru că nu corespund realității. Dimpotrivă, în acțiunile sale România se conduce tocmai după documentele unanim aprobate și am început și eu cu Declarația din 1957. Că în toate înțelegerile noastre, inclusiv în 1966, am hotărît să acționăm pentru dezvoltarea relațiilor cu R.F.G., și că nu numai că am înscris acolo, dar și în discuțiile care le-am avut ne-am înțeles să acționăm în acest sens. Că în noiembrie de asemenea am discutat această problemă. Noi v-am anunțat că sîntem avansați

cu tratativele, alții erau mai avansați și nimeni n-a ridicat nici o problemă. România nu numai că n-a încălcat, dar ea a acționat în mod consecvent în spiritul declarațiilor și documentelor noastre. Si i-am explicat că stabilirea relațiilor nu numai că nu a dăunat, ci, dimpotrivă, a ajutat inclusiv R.D. Germană - că el a spus că se izolează R.D. Germană și a venit ca exemplu cu întreprinderea Zeiss, cu procesul.

Tov. I. Gheorghe Maurer:

Adică juridicește are dreptate R.F.G. și s-a amînat ca să nu luăm hotărîrea.

Tov. Nicolae Ceaușescu:

Să trimitem ca să vadă.

I-am arătat că dimpotrivă, noi am ajutat prin aceste poziții. Așa cum ne-am înțeles și la Moscova, s-a spus că este o schimbare pozitivă în ce privește guvernul R.F.G.; este adevărat că am introdus la cererea noastră, dar au semnat.

Sîntem singura țară socialistă care ne preocupăm cel mai mult în ce privește relațiile cu R.D.G. și diferiți membri din Biroul Politic ne-au mulțumit pentru ajutorul diplomatic pe care l-am dat.

În ce privește războiul din Orientul Apropiat le-am spus din nou poziția noastră și de ce noi n-am considerat atunci să acceptăm acea declarație și poziția pe care o avem acum. Că ne miră că ei pun la îndoială și manifestă neîncredere în România, că este cu totul de neînțeles că se procedează așa, că se acordă încredere diferitelor cercuri foarte reacționare arabe.

I-am spus că în ce privește relațiile noastre cu Izraelul nu sînt de loc mai mari decît ale unor țări, chiar dintre cele care au rupt relațiile diplomatice cu Izraelul iar în ce privește relațiile cu țările arabe, ele sînt chiar mai dezvoltate, și ne miră că se ia ca bază ceea ce spun o serie de cercuri reacționare.

În ce privește vizita lui Nixon, dacă este vorba să se pună sub semnul întrebării ce s-a discutat, atunci s-ar putea pune multe sub semnul întrebării. Noi am putea să ne întrebăm de pildă ce se discută între Uniunea Sovietică și Statele Unite ale Americii la Viena, unde n-am fost consultați și nu știm ce se discută.

Tov. Voicu Stefan:

Aci ei s-au făcut verzi.

Tov. P.Niculescu-Mizil:

Da, dar noi nu punem întrebarea aceasta.

Tov. Nicolae Ceausescu:

Cînd au auzit că nu punem întrebarea aceasta s-au mai îndrăvenit.

În ce privește Vietnamul - am spus în continuare - noi am ajutat și dăm și astăzi cel mai mare ajutor după Uniunea Sovietică și China. Că noi i-am spus lui Nixon că trebuie să plece din Vietnam și poziția noastră am exprimat-o destul de clar și în declarația cu Cambodgia.

Că dacă este vorba de ce a primit România, trebuie să spunem că relațiile României cu Statele Unite sînt ceva mai mici decît ale altor țări socialiste care au primit și credite, inclusiv ale R.D.G. care are un volum de schimburi mai mare cu S.U.A. decît are România.

Că ne bucură faptul că tovarășul Brejnev se preocupă de prestigiul României, dar că prestigiul României n-a avut de suferit cu nimic, că este foarte mare și nu trebuie să fie preocupat de această problemă.

În ce privește problema cu Congresul, nici aceasta nu corespunde realității. La Congres au venit 70 de partide. Unele care n-au venit la Consfătuire la Moscova au venit la Congres la București. S-au primit și 14 mesaje. În ce privește faptul că unele au ridicat problema vizitei lui Nixon, avem cuvîntările cu care au venit înainte și nu spuneau nimic despre acest lucru și avem și cuvîntările făcute după ce au fost la ambasada Uniunii Sovietice.

Tov. P.Niculescu-Mizil:

Basov a sărit și a spus că la ambasadă nu s-a lucrat nimic. Dar a recunoscut pînă la urma că la ambasadă a avut loc o ședință.

Tov. Ghizela Vass:

Cu cehii.

Pe urmă am arătat că în general noi materialele de la Consfătuire le-am publicat, chiar și darea de seamă largă. El a spus : da, dar n-ați dat tot ce s-a spus împotriva Chinei. Sigur, n-am dat decît ceea ce am apreciat - am răspuns;

În ce privește problema ziarului, am spus că noi ne-am înțeles la crearea lui că va fi o revistă pentru schimburi de păreri ideologice, că în ea nu se va ataca alte partide și noi am dori ca ea să se mențină așa; dar cît timp va ataca alte partide, nu sîntem de acord.

Cu Congresul antiimperialist am spus că este o altă problemă care nu corespunde realității. De ce lucrurile sînt prezentate în mod denaturat cînd tocmai România a fost aceea care s-a opus unei comisii restrînse și a cerut să participe toate partidele care vor dori la pregătire ? Si nu s-a luat în fond o hotărîre fermă. Dar, în orice caz, în comisia propusă România nu a fost inclusă și ca atare nu putea să participe la o comisie din care nu făcea parte. Noi sîntem să participăm la acest Congres și am militat pentru această participare.

Am trecut după aceea la China. Am spus că este adevărat că ne îngrijorează situația, că trebuie acționat pentru a se ajunge la înțelegere, să se atenueze divergențele. Că nu este vorba de o neutralitate, că nu sîntem de loc neutri. I-am criticat pe chinezi cînd au intervenit în treburile altor partide. Considerăm că facem un lucru bun așa cum acționăm și că va veni timpul cînd și ei ne vor fi recunoscători pentru că dorim să se ajungă la o înțelegere și considerăm că aceasta este o sarcină a fiecărui partid comunist.

I-am spus că nu cunosc și l-aș ruga să ne dea și nouă ziarul în care au fost publicate fotografiile chineze. Pe urmă s-a văzut că de fapt a fost o neînțelegere la ei.

Tov. Vlad Vasile:

Chiar în timpul ședinței Katuşev discutînd cu Rusakov i-a spus : aici voi ați încurcat-o , că este vorba de niște fotografii ale noastre pe care am vrut să le publicăm în revista noastră "Aurora" și românii n-au vrut să le publice. Da, Katuşev i-a criticat chiar acolo în ședință.

Tov. Nicolae Ceaușescu:

Am spus că noi stăm ferm pe linia Tratatului de la Varșovia în ce privește pregătirea militară, cât timp există preocuparea să introducem tehnică militară, să primim tehnică militară. Dar în același timp noi avem în vedere că trebuie să acționăm în direcția de a se ajunge la dezarmare, și i-am pus problema cu manevrele, cu zăngănitul armelor, că aceasta corespunde cu poziția noastră comună, și iar am luat-o cu declarațiile din 1957, cu 1966, inclusiv propunerile de dezarmare ale Uniunii Sovietice și atunci noi nu facem decât să milităm pentru aceasta; ca și dumneavoastră sîntem pentru dezarmare. Sigur că nu cerem ca aceasta să se facă unilateral, și cât timp nu se va ajunge la acest lucru trebuie să luăm măsuri.

Pentru că s-a vorbit aci de aplicații, chiar în luna aceasta au fost 3 aplicații : una în marină, două în aviație și una antiaeriană.

În ce privește aplicația la care se referă tovarășul Katushev, nici aceasta nu corespunde realității pentru că noi nu numai că n-am fost împotriva, dar am pregătit-o. Am trimis pe șeful Statului Major, i-am dat și împuternicire să semneze pentru a avea loc aplicația și de aci i s-a spus că ei nu pot să facă aplicația. Deci nu românii n-au vrut să facă această aplicație. Dar după cum știți, noi v-am spus chiar în 1966, că nu vom face nici în viitor asemenea aplicații decât pe baza înțelegerilor guvernamentale.

În ce privește cu comisia aceasta a miniștrilor afacerilor externe. Este o problemă care se discută încă din 1959-1960. N-o considerăm utilă. Miniștrii de externe se pot întilni și se întilnesc și așa destul de des. Stați două luni la O.N.U., aveți timp să discutați. La care Gromiko a răspuns că el stă mai puțin.

În continuare am spus că nu înțelegem problema aceasta, că dacă România dorește sau nu să participe la Tratatul de la Varșovia să spună. Acest lucru nu-și are sens ținînd seama tocmai de poziția României.

Apoi am trecut și eu la CAER, la problemele acestea cu organizațiile internaționale și i-am arătat că noi ne-am adresat și lor și altor țări socialiste. Sînt în discuție încă multe probleme de cooperare. Cu polonezii ne-am înțeles pentru

cupru și au spus că tratează cu francezii, pentru cocs au spus că tratează cu japonezii și atunci ne-am adresat și noi în altă parte. Pentru noi e mai avantajos să luăm și cărbune și cocs și cupru și gaze și petrol de la voi, dar petrol ați spus că nu puteți da și atunci am căutat în altă parte; ne-am adresat pentru gaze și ați spus că nu se vede posibilitatea.

Tov. P.Niculescu-Mizil:

Dar la alții dați.

Tov. Nicolae Ceaușescu:

Am spus : tot dați în Bulgaria, ați putea să ne dați și nouă. Sigur, n-am vrut să le spun că dau și R.F.G-ului.

În ce privește participarea la o serie de organisme, noi am discutat, ne-am înțeles și sîntem de acord să stăm pe baza celor înțelese acum un an. Sîntem pentru participare acolo unde considerăm că este just. Sigur, pe parcurs s-a spus de cîteva ori că n-au spus așa, că n-am înțeles. Cu organizația aceasta pentru tehnica de calcul i-am spus că ne-am înțeles pe toate dar ne-am împotmolit pe niște probleme de organizare. Ne-au spus că ei au pus problema, dar că e dreptul nostru dacă să participăm sau nu, că nu ne reproșează nimic.

Noi am spus că am fi mulțumiți să luăm din țările socialiste, am dat și lista, dar ni s-a spus că o parte nu ni se poate da. Și desigur că o să luăm de acolo de unde găsim. În orice caz, noi sîntem hotărîți să asigurăm dezvoltarea în continuare a economiei românești, și dacă nu vom reuși să rezolvăm cu țările socialiste vom rezolva acolo unde putem.

Pe urmă le-am spus că toate aceste societăți mixte sînt pe principiul egalității, că nu au nici un fel de condiții politice și nu acceptăm sub nici o formă din partea nimănui nici un fel de condiții politice. Că nu se poate vorbi și nu putem fi de acord cu ce s-a spus că ar fi vorba de o orientare a relațiilor economice ale României către occident.

În ce privește preocuparea pentru situația economică a României, că nu corespunde intereselor economiei naționale, țin să-i mulțumesc tovarășului Brejnev pentru această preocupare, însă trebuie să-i spun că lucrurile nu stau așa, că chiar în ce privește creditele, noi în mod deliberat am acceptat aceste credite, pentru că ușor, renunțînd la volumul de investiții

am rezolva această problemă, dar am face o greșeală. Și aci Podgornii a spus : nu este bine să faceți aceasta.

Nu trebuie să aveți nici un fel de preocupare în legătură cu balanța României, că el carecum a dat să înțelegem că o să ne ducem să le cerem, cum au cerut și alții.

Noi o să avem programul nostru pentru a asigura o îmbunătățire și a acestei balanțe dar într-o perioadă corespunzătoare ca să ne asigurăm un ritm de dezvoltare.

Si i-am spus că nu înțeleg ce a vrut să spună tovarășul Brejnev că poate partea română dorește să se reorienteze spre occident. Că dacă aș descifra mai bine aceasta ar însemna în fond că România ar trebui să se orienteze spre o economie capitalistă, dar el a spus că nu, n-a spus așa.

Tov. P. Niculescu-Mizil:

A spus : de ce interpretezi așa ? Eu n-am spus asta.

Tov. Nicolae Ceaușescu:

Despre relațiile bilaterale am spus că ele au fost bune întotdeauna dar că istoricii pot să interpreteze un fapt sau altul și că acesta este rolul lor, dar că noi nu negăm rolul armatei ruse în Balcani, dar că nu se poate nega nici rolul României acolo că avem și cimitire ale ostașilor români căzuți acolo și scrișoarea prin care se cerea ajutor. Inșă, sigur, fiecare interpretează cum vrea. Dar mă mir că se vorbește aci despre rolul progresist al țarismului, că eu n-aș vrea să intervin cu citate din Lenin în ce privește acest rol. Suslov a intervenit și a spus că numai la momentul acesta, în general și inclusiv în Balcani.

Tov. Stefan Voicu:

Că războiul din Balcani a avut un rol de clasă.

Tov. Nicolae Ceaușescu:

Pe urmă am arătat că noi nu încercăm să negăm participarea României burgheze la războiul antisovietic, dar este cunoscut că comuniștii s-au ridicat împotriva politicii burgheziei române. Comuniștii români au organizat lupta împotriva acestui război și însăși ieșirea României din acest război subliniază condamnarea burgheziei române pentru participarea la el.

Am spus că noi apreciem participarea armatelor sovietice, a Uniunii Sovietice. Din păcate nu se poate spune că despre

România se prezintă lucrurile adevărat, deși se știe că rol a avut și că regele României a fost printre puținii șefi de state care a fost decorat cu Steaua Victoriei pentru această contribuție.

În legătură cu muzeul, măsurile luate sînt tocmai pentru a pune ordine și a pune mai bine în valoare. În muzeul nostru de istorie există prezentate relațiile noastre cu Rusia și cu Partidul Comunist al Uniunii Sovietice.

În ce privește limba rusă, în locul unui institut cu rezultate proaste am încadrat predarea limbii și literaturii ruse în universitate.

În legătură cu ARLUS-ul, la noi are un palat, are în cîteva centre mari, case de cultură și nu știu dacă în Uniunea Sovietică există asemenea lucru, pentru că, după cîte cunosc eu, nu există. I-am spus că ARLUS-ul are un ziar care se vinde în librării, la cartea rusă. De altfel tovarășul Brejnev a subliniat că la noi s-au tipărit 20 mil. cărți.

În ce privește bibliotecile, noi ne-am adresat tuturor țărilor socialiste, așa cum facem și în Franța și în alte părți. Sîntem interesați să se deschidă biblioteci la noi și să deschidem și noi în alte părți. La care au răspuns că înțeleg și nu obiectează.

Apoi am trecut la problema inscripțiilor. I-am spus că nu știu cum s-a întîmplat că tocmai cu 15 zile înainte de această întîlnire s-a găsit cineva să scrie pe gardul ambasadei, că nici nu știu cum a găsit un loc să scrie pe acest gard deoarece este din grilaj. Dar chiar dacă am admite că s-a găsit un asemenea om, el este un deklasat și ce dovedește asta? Dar noi n-am spus că o serie de reprezentanți ai Uniunii Sovietice spun aceasta public. Am considerat că acestea sînt probleme întîmplătoare și nu merită să ne ocupăm de ele.

În ce privește Cehoslovacia, nu aș dori să discut. Trebuie să răspund că noi continuăm și acum să avem părerea că intervenția în Cehoslovacia a fost o greșeală. Că lucrurile nu numai că nu s-au normalizat dar au continuat să se complice. Noi am dori mult ca într-adevăr lucrurile să se normalizeze, dar din cîte cunoaștem, lucrurile sînt departe de a se normaliza. Am subliniat și eu că într-adevăr toate acestea complică relațiile dintre noi și că e bine să ne punem întrebarea asupra cauzel.

divergențelor și neînțelegerilor. Că, însă, după părerea mea, ele nu pot fi reduse și limitate prin faptul că Hrușciov ar fi avut anumite ieșiri. Intr-adevăr, cu tovarășul Hrușciov am avut probleme, multe le-am discutat, dar nu acestea sînt cauzele. Aci este vorba de faptul că începînd din 1960-1962 s-a imprimat un alt curs în relațiile dintre țările socialiste, curs așa-zis al integrării economice, politice și militare, care înseamnă organe supranaționale, pe care România nu le poate accepta și nu le acceptă. Acestea sînt cauzele care au dus la aceste lucruri și de aceea este necesar ca să aducem claritate. Noi sîntem pentru cooperare, așa cum ne-am înțeles, dar nu vom accepta și niciodată România nu-și va pune semnătura pe asemenea acorduri.

În ce privește faptul că ce gîndește occidentul, dacă ar fi vorba de ce gîndește occidentul se spun multe despre Uniunea Sovietică, dar noi credem că nu trebuie să discutăm, cînd vorbim despre problemele noastre, despre ce scrie presa occidentală sau ce gîndește occidentul.

Apoi în continuare am spus că nu am înțeles și nu înțeleg ce a vrut să spună tovarășul Brejnev cu faptul că românii vor aprecia răbdarea Uniunii Sovietice în aceste probleme.

Tov. Stefan Voicu:

Bunăvoință și răbdare, a spus el.

Tov. Dumitru Popescu:

Aceasta este important, "răbdare".

Tov. Nicolae Ceaușescu:

Ce a vrut să spună tovarășul Brejnev prin aceasta ?

La care a răspuns că nu aci a spus aceasta. Rusakov a sărit și el și a spus că la chinezi s-a referit.

Eu i-am spus : ați spus și la chinezi și aci. La care a răspuns : este stenograma, o să citiți și o să vedeți că eu n-am spus așa ceva.

În continuare am salutat declarația lui Brejnev despre respectarea egalității în drepturi, respectarea suveranității și independenței. Că pentru colaborare este necesar să existe respect reciproc și pe această bază se poate acționa și noi dorim să acționăm în comun, să discutăm, să ne punem de acord și am dori ca această întîlnire să constituie o cotitură spre normalitate.

zarea și dezvoltarea în viitor a relațiilor. Am spus că sîntem de acord ca în ce privește comerțul să fie avantajos, că nici nu concepem altfel. Și înțelegem că nici Uniunea Sovietică nu poate face un comerț dezavantajos. Am fost de acord ca Maurer și Kosighin să se întâlnească.

În ce privește problema activității informative, le-am spus că mă gîndisem să renunț, dar că tovarășii din delegație insistă să le spun. Am întrebat ce înseamnă faptul că o serie de reprezentanți sovietici se adresează unor cetățeni români și le cer informații asupra unui șir de probleme ? Știți bine că noi v-am mai spus aceasta și în 1964, și după aceea, că dacă vă interesează ceva cereți oficial și noi vă spunem totul; că nu este bine să fim puși în situația de a lua măsuri împotriva diverșilor cetățeni.

Tov. F. Niculescu-Mizil:

La care a răspuns : nici în China nu avem așa ceva. A fost o hotărîre a Biroului Politic în această privință și nu se practică asemenea lucruri la noi.

Tov. Nicolae Ceaușescu:

A răspuns imediat. De fapt a fost singura dată cînd a intervenit Brejnev pe parcurs.

I-am spus : noi v-am ruga să dați și dumneavoastră și noi indicații cetățenilor ca să nu mai facă acest lucru.

Cu aceasta s-a terminat. Sigur, am făcut și o altă încheiere, din nou; nu puteam să termin cu agentura. S-a mai luat o pauză de 20 de minute. Ei s-au consultat.

Cînd au venit au început să spună că unele probleme le-am tratat pe baza notițelor, că probabil nu am reușit să cuprind totul, ce s-a spus, dar că după ce o să citesc stenograma o să văd că m-am referit la unele lucruri pe care nu le-a spus el. Dar că înțelege aceasta pentru că eu mi-am scris notițe dar n-am putut să iau totul, dar că după ce o să citesc stenograma o să revin asupra unor aprecieri.

Că este necesar, pentru a îmbunătăți relațiile, să lichidăm tot ce poate afecta aceste relații.

Ai pus totul că sînt probleme de protocol, chiar și vizita lui Nixon. De aici reiese în fond că voi ați avut dreptate în toate iar noi sîntem vinovați întoate. Înțelegem să fi venit

să fi spus sigur, tovarăși, avem și noi unele neajunsuri, dar să ne mai gândim, să mai analizăm. Dar în loc de aceasta, ați respins totul.

Tov. P.Niculescu-Mizil:

Că noi vedem în unele probleme chestiuni de protocol normale, iar ei le văd politic.

Tov. Nicolae Ceaușescu:

Noi le vedem politice iar voi le vedeți că sînt de protocol, de organizare. Acestea sînt deosebiri. În China, noi înțelegem relațiile cu ei, dar noi le vedem politice. Cu India voi aveți relații cu două partide.

Tov. P.Niculescu-Mizil:

Ei ar vrea să vadă cum apreciază România China ? Aceasta vor să știe : de partea cui sînt românii ?

Tov. Nicolae Ceaușescu:

Si au revenit iar la problema informativă. Că ei n-au nicăieri asemenea activitate și că dacă vom prinde vreun provocator sovietic sau provocator român să luăm orice măsuri împotriva lor.

Tov. P.Niculescu-Mizil:

Luăți act de declarație, că am dat dispoziție să nu existe nicăieri asemenea lucruri; dacă prindeți vreun provocator sovietic sau român să luați măsuri.

Tov. Nicolae Ceaușescu:

În ce privește Cehoslovacia, sigur, sînt complicații, că nu se poate repara ce-au făcut oportuniștii și contrarevoluționarii într-un an și jumătate și sigur ar trebui să fie ajutați.

Tov. P.Niculescu-Mizil:

Si P.C.R. să nu mai facă propagandă pentru punctul său de vedere.

Tov. Nicolae Ceaușescu:

În legătură cu problemele economice au spus că nu se gîndesc la nici un fel de presiuni împotriva României, că vor să dezvolte relațiile cu noi. Pe urmă ne-am înțeles în legătură cu întîlnirea dintre Maurer și Kosiğhin. A venit cu problema cu Tratatul de prietenie și asistență mutuală, ca să-l semnăm, și

s-au discutat mai multe date; ne-am oprit la 6 iulie. Ei au propus 22 iunie și am spus că noi nu putem, pleacă Maurer în R.F.G., pe urmă vine Sahinșahul Iranului.

Sfârșitul a fost într-o atmosferă de destindere, de glume și cu vîntoarea.

Tov. Stefan Voicu:

Podgornii din cînd în cînd intervenea cu glume, cu destindere.

Tov. Emil Bodnaraș:

Pe urmă au dat o masă.

Tov. Nicolae Ceaușescu:

Ne-am înțeles și la plecarea să realizăm ceea ce am căzut de acord.

Apreciem că în general felul cum au mers pînă la sfârșit lucrurile, a fost bun. Sigur, din prima lor expunere au făcut încercarea, care de altfel au făcut-o întotdeauna, de a veni de pe o poziție tare. După aceea au văzut că lucrurile nu pot să meargă pe această cale, au scurtat-o și s-au declarat de acord, ca pînă la urmă principalul lucru este, cum a spus el, să tragem învățăminte din trecut și să privim ce să facem în viitor.

Să revenim, cum a spus Podgornii, la vechea prietenie.

Foarte bine - am spus - sîntem de acord.

Cu aceasta am terminat.

Nu știu dacă tovarășii care au făcut parte din delegație mai au ceva de spus ?

Tov. P.Niculescu-Mizil:

Este într-adevăr o vizită extrem de reușită pentru partidul nostru. A dus la o discuție în care ne-am spus clar pozițiile și s-au creat posibilități de a se dezvolta în viitor relațiile.

Tovarășul Ceaușescu a dat un răspuns la toate chestiunile. Faptul că a dat răspuns imediat, faptul că a răspuns cu fermitate și în același timp cu cel mai desăvîrșit calm și mai ales faptul că s-au prezentat argumente a fost extrem de important. Ei s-au prezentat cu niște lucruri, au adus niște fapte care era ușor de demonstrat falsitatea lor. Oricînd se putea dovedi că nu

s-au publicat în ziarele noastre poze ale chinezilor. La unele chestiuni au recunoscut că avem dreptate.

Tov. Emil Bodnaraș:

A fost izbitor și penibil pentru ei care puneau atîta nădejde în ce le-a prezentat aparatul că s-au infirmat pe loc acolo lucrurile și s-a demonstrat totala incompetență și inconsecvență a lor. I-a izbit foarte mult competența și claritatea cu care a fost făcută expunerea tovarășului Ceaușescu, care, spre deosebire de ei, a avut avantajul că stăpînește toate problemele. Pe cît sînt ei prizonierii aparatului, s-au găsit în fața unui conducător de partid care cunoștea toate problemele și imediat puncta și data și anul, și ce-a zis acela și ce a fost. Aceasta a fost cea mai valoroasă parte a conținutului discuțiilor. De asemenea, fermitatea categorică îndeosebi acolo cînd s-au analizat cauzele și s-a punctat : aci este cauza, în reorientarea relațiilor între țările socialiste, în integrarea economică și politică . Noi sîntem pentru cooperare, dar categoric împotriva integrării, și nu vom semna nici un document de integrare economică, politică sau militară.

Tov. P.Niculescu-Mizil:

Înțelegem discuția deschisă, dar nici în cadrul unei asemenea discuții deschise nu este admisibil să se folosească asemenea acuzații, insinuări la adresa unui partid. Trebuie să existe încredere.

Tov. Stefan Voicu:

Au alcătuit un dosar bogat la care au lucrat săptămîni sau luni de zile, cu fapte care s-au petrecut luate de ani și ani de zile, care prezentate așa, după chipul și gîndurile lor, să dea un tablou al unei poziții lipsite de clasă, că România nu stă pe poziții de clasă. Si răspunsurile argumentate ale tovarășului Ceaușescu pe ei i-a descumpănit, sau cum se spune în românește, i-a dezumflat, pentru că a fost o argumentare foarte logică, imediat, și mai bine că nu ne-am dus la ambasadă, ceea ce arată și capacitatea partidului și a conducătorului lui de a lua poziție imediat. Tovarășul Ceaușescu a vorbit trei ore și trei sferturi într-o logică perfectă, probleme care nu au putut să fie contestate de loc. Ceea ce au vrut să conteste

este numai problema cu munca informativă, dar n-au putut. Gromîko s-a fosit vreo două ore și ceva și n-a putut să spună nimic. Acest lucru e foarte semnificativ - domnule, nici măcar nu spuneți că sinteți și voi vinovați, ci numai noi.

Tov. Emil Bodnaraș:

Dar totuși, am plecat cu tristețe din fața unui colectiv care este depășit. Pe măsură ce înaintau discuțiile, ei treceau pe poziții total defensive.

Tov. Nicolae Ceaușescu:

Dacă tovarășii din Comitetul Executiv sînt de acord cu poziția delegației ?

(toți tovarășii sînt de acord)

De altfel, o să vedeți și stenograma. În mare, aceasta a fost poziția.

Cred însă că va trebui în spiritul celor ce ne-am înțeles să luăm un șir de măsuri. Trebuie încă astăzi inițiată legătura cu ei pentru a stabili data în ce privește întîlnirea de săptămîna viitoare. Să pregătim bine pentru o discuție, ce probleme să punem acolo, în afară de dezvoltarea generală. Sigur că va trebui să meargă tovarășii să stabilească. Va trebui să meargă Gogu Rădulescu.

În ce privește vizita lor care am stabilit-o, să fie o vizită guvernamentală și nu numai pentru semnarea Tratatului, ci în general o vizită oficială. Trebuie să o pregătim. Sigur, trebuie să vedem să luăm măsuri, să facem o notă către ambasadă, să-i informăm despre aceasta, acordul stabilit pentru cutare și cutare.

Cînd vom avea plenara, va trebui să informăm și plenara despre întîlnirea pe care am avut-o. Să ne mai gîndim dacă să dăm și stenograma.

Tov. P. Niculescu-Mizil:

Nu, să nu dăm stenograma. Pe scurt faceți dumneavoastră o informare.

Tov. Gheorghe Rădulescu:

Mai bine să faceți dumneavoastră o informare.

- 23 -

Tov. Nicolae Ceaușescu:

Considerăm că trebuie să acționăm, ca urmare a discuțiilor avute, a celor stabilite, în direcția dezvoltării relațiilor, a depășirii unor greutăți, sigur, păstrînd principiile.

De acord ?

(toți tovarășii sînt de acord).

Cu aceasta ridicăm ședința.

21.V.1970
IV/2 ex.

A.N.I.C., fond CC al PCR - Curcubate, dosar 59/1970, f. 2-3;
5-27.

Tov. Nicolae Ceaușescu:

În problema securității europene am expus poziția noastră tot începînd cu 1966.

În ce privește întîlnirea miniștrilor afacerilor externe, am ridicat problema consfătuirii la Praga, la Budapesta; ei n-au dat nici un răspuns atunci spunînd că vor informa guvernele, dar nu s-a spus nimic. Ulterior cînd a fost Macovescu la Moscova i s-a spus și despre aceasta, dar celorlalte țări socialiste nu li s-a spus nici pînă acum. Toți am fost de acord în ce privește consfătuirea țărilor europene, să participe toate țările interesate. Și este o contradicție asupra a ceea ce ne-am înțeles că trebuie să se facă, nu de la bloc la bloc, ci cu participarea tuturor țărilor interesate. Sigur, România și-a făcut cunoscut punctul său de vedere, informînd guvernele țărilor europene, spunînd că România este gata să participe la orice întîlnire.

Ne miră că o problemă destul de clară se pune în felul acesta, că România este împotriva ca miniștrii de externe să se întîlnească să discute problemele acestea. Împotriva, România a avut cu totul altă poziție și nu înțeleg cine are interes să prezinte aceste probleme deformat. Noi am obiectat asupra faptului că au avut loc 3 întîlniri ale miniștrilor de externe, în decembrie întîlnirea primilor secretari unde au dat un comunicat, și tocmai fiind preocupați de prestigiul miniștrilor de externe ne-am gîndit ce-o să facă dacă se adună iar. Dar, în orice caz, noi am spus și atunci că dacă se vor întîlni în luna mai, ministrul nostru de externe nu va putea să participe deoarece nu va fi în țară, însă vom trimite reprezentantul nostru, un adjunct al ministrului. Dar de aci nu se poate trage concluzia că România este împotriva acestei consfătuirii. Noi sîntem pentru ca miniștrii de externe să se întîlnească de cîte ori este nevoie dar să se știe ce vrem și nu avem nimic împotriva ca după ce se întîlnesc cei de la NATO să se întîlnească și ei și să discute.

În ce privește Tratatul de la Varșovia - este scris în documente că dacă vor dispărea celelalte pacte va dispărea și acesta și România nu face altceva decît să acționeze în spiritul documentelor și pozițiilor noastre comune.

De ce-am participat noi la Consfătuirea de la Moscova ?